

Ochrona zadrzewień

2018-04-25

Zadrzewienia stanowią ostoję różnorodności biologicznej, są schronieniem dla licznych gatunków ptaków, nietoperzy i owadów, zarówno w krajobrazie półnaturalnym, jak i antropogenicznym. Przyczyniają się do poprawy warunków życia ludzi, ponieważ kształtują warunki wodne i mikroklimatyczne, istotnie wpływają na poprawę stanu środowiska oraz podnoszą walory estetyczne otoczenia. Ponadto zadrzewienia pełnią ważną funkcję społeczną i kulturową. Dlatego tak ważne jest, aby dbać o ich kondycję, sadzić nowe nasadzenia, które zastąpią obumierające drzewa oraz wyjaśniać wartość zadrzewień rosnących wokół nas.

[DZ. U. z 2020. poz 55](#) zawiera przepisy mające na celu ochronę drzew i krzewów w rozdziale 4. pod nazwą „Ochrona terenów zieleni i zadrzewień”, dotyczące m.in. zezwoleń na usunięcie drzewa lub krzewu, wykonywania nasadzeń zastępczych, czy przycinania gałęzi.

Dodatkowo, informacje na temat procedury usuwania drzew i krzewów na podstawie zgłoszenia lub zezwolenia, np. co powinien zawierać wniosek i jaki jest czas oczekiwania na zezwolenie, można znaleźć w serwisie obywatel.gov.pl.

W przypadku pytań dotyczących usuwania drzew i krzewów, w pierwszej kolejności należy zwrócić się do urzędu gminy. Sprawy dotyczące zieleni gminnej i zadrzewień należą bowiem do zadań gminy zgodnie z ustawą z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym.

Ze względu na liczne pytania w tym zakresie, poniżej można znaleźć opis wybranych zagadnień. Przedstawione opinie nie mają charakteru wiążącego, ponieważ to organy wydające decyzje administracyjne dotyczące drzew i krzewów rozstrzygają o tych kwestiach.

Zadania Generalnego Dyrektora Ochrony Środowiska zostały określone w art. 127 ustawy o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko. Generalny Dyrektor Ochrony Środowiska nie posiada narzędzi kontrolnych nad działaniami ww. organów.

ZEZWOLENIA

Kto wydaje zezwolenie?

Zezwolenia na usunięcie drzew lub krzewów wydawane są przez (art. 83a i 90 uop):

- wójta, burmistrza albo prezydenta miasta,
- wojewódzkiego konserwatora zabytków (w przypadku nieruchomości lub jej części wpisanej do rejestru zabytków),
- starostę (w przypadku nieruchomości będących własnością gminy - z wyjątkiem nieruchomości będących w użytkowaniu wieczystym innego podmiotu),
- marszałka województwa (w przypadku nieruchomości będących własnością miasta na prawach powiatu - z wyjątkiem nieruchomości będących w użytkowaniu wieczystym innego podmiotu).

Dodatkowo ze względu na walory przyrodnicze i krajobrazowe drzew przydrożnych, zezwolenie na usunięcie drzew rosnących w pasie drogowym dróg publicznych, z wyłączeniem obcych gatunków topoli, podlega uzgodnieniu z regionalnym dyrektorem ochrony środowiska.

Organ wydający zezwolenie na usunięcie drzewa lub krzewu, zgodnie z art. 7 ustawy z dnia 14 czerwca 1960 r. Kodeks postępowania administracyjnego w toku postępowania powinien stać na straży praworządności i podejmować wszelkie kroki niezbędne do dokładnego wyjaśnienia stanu faktycznego, w tym winien orzec ważąc słuszny interes obywateli, np. umożliwienie realizacji jakiegokolwiek inwestycji lub zniesienie zagrożenia jakie powoduje drzewo, a interes społeczny - potrzebę ochrony zadrzewień. Wójt, burmistrz, prezydent miasta, starosta oraz marszałek województwa są organami ochrony przyrody (art. 91 uop), dlatego podejmując jakiegokolwiek działania winni brać pod uwagę także jej ochronę.

Kiedy można usunąć drzewo lub krzew bez zezwolenia?

Zezwolenie na usunięcie drzew lub krzewów nie jest wymagane w odniesieniu do m.in. (art. 83f ust. 1 uop):

- drzew lub krzewów owocowych (zwolnienie nie dotyczy rosnących na terenie nieruchomości lub jej części wpisanej do rejestru zabytków lub na terenach zieleni);
- krzewu albo krzewów rosnących w skupisku, o powierzchni do 25 m²,
- drzew, których obwód pnia na wysokości 5 cm nie przekracza 80 cm (w przypadku topoli, wierzb, klonu jesionolistnego oraz klonu srebrzystego), 65 cm (w przypadku kasztanowca zwyczajnego, robinii akacjowej oraz platanu klonolistnego) oraz 50 cm (w przypadku pozostałych gatunków drzew),
- drzew lub krzewów usuwanych w celu przywrócenia gruntów nieużytkowanych do użytkowania rolniczego,
- drzew lub krzewów z tzw. ogrodów przydomowych, tj. które rosną na nieruchomościach stanowiących własność osób fizycznych i są usuwane na cele niezwiązane z prowadzeniem działalności gospodarczej – w tej sytuacji drzewa są usuwane na podstawie zgłoszenia (art. 83f ust. 4 uop),

Zamiar usunięcia drzewa (którego obwód pnia na wysokości 5 cm przekracza ww. obwody) należy zgłosić do wójta/burmistrza/prezydenta miasta/wojewódzkiego konserwatora zabytków. Organ ten w terminie 21 dni od dnia doręczenia zgłoszenia przeprowadzi oględziny zadrzewień. Jeżeli organ w terminie 14 dni od dnia oględzin nie wyda decyzji sprzeciwiającej się wycince, to drzewa można usunąć. Organ może wnieść sprzeciw w przypadku:

1. lokalizacji drzewa:

- na nieruchomości wpisanej do rejestru zabytków,
- na terenie przeznaczonym w miejscowym planie zagospodarowania przestrzennego na zieleni lub chronionym innymi zapisami miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego,
- na obszarach chronionych: w parkach narodowych, rezerwach przyrody, parkach krajobrazowych, obszarach chronionego krajobrazu i obszarach Natura 2000;

2. spełnienia przez drzewo kryteriów uznania za pomnik przyrody, które określone w rozporządzeniu Ministra Środowiska [w sprawie kryteriów uznawania twórców przyrody żywej i nieożywionej za pomniki przyrody](#).

Uwaga: W przypadku nieusunięcia drzewa przed upływem 6 miesięcy od dnia oględzin, usunięcie drzewa może nastąpić dopiero po dokonaniu ponownego zgłoszenia.

[Wszystkie sytuacje, w których nie jest wymagane zezwolenie zawiera art. 83f ust. 1 uop.](#)

W przypadku wątpliwości, czy dane drzewo lub krzew podlega obowiązkowi uzyskania zezwolenia na jego usunięcie, należy zwrócić się z zapytaniem do urzędu gminy.

Czy istnieją jeszcze inne ograniczenia w usuwaniu drzew i krzewów?

Przy usuwaniu drzew i krzewów należy mieć na uwadze także inne przepisy prawne. Dotyczy to sytuacji gdy drzewo lub krzew, np.:

- jest siedliskiem chronionych gatunków zwierząt, roślin lub grzybów
 - w sytuacji gdy nie jest możliwe zachowanie drzewa konieczne jest uzyskanie zezwolenia, np. na zniszczenie porostów chronionych, które rosną na drzewie, usuwanie gniazd czy płożenie ptaków w miejscach ich rozrodu lub wychowu młodych w okresie lęgowym (przeważnie od 1 marca do 15 października);
Więcej informacji: [Wycinka drzew lub krzewów a ochrona gatunkowa](#)
- jest pomnikiem przyrody lub rośnie na terenie obszarów chronionych - dotyczy to następujących obszarów chronionych:
 - parku narodowego,
 - rezerwatu przyrody,
 - obszaru Natura 2000 – jeżeli wycinka mogłaby znacząco negatywnie oddziaływać na cele ochrony obszaru Natura 2000,
 - parku krajobrazowego – jeżeli są to zadrzewienia śródpolne, nadwodne lub przydrożne,
 - obszarze chronionego krajobrazu – jeżeli są to zadrzewienia śródpolne, nadwodne lub przydrożne,
 - stanowiska dokumentacyjnego,
 - użytku ekologicznego,
 - zespołu przyrodniczo-krajobrazowego;Więcej informacji: [Wycinka drzew lub krzewów a ochrona obszarowa i inne obiekty chronione](#)

- rośnię na nieruchomości lub jej części będącej wpisany do rejestru parkiem, ogrodem lub inną formą zaprojektowanej zieleni; Więcej informacji: [Wycinka drzew lub krzewów na nieruchomościach objętych ochroną konserwatora zabytków](#)

OPLĄTY

W jaki sposób obliczana jest opłata?

Opłatę za usunięcie drzewa ustala się mnożąc liczbę centymetrów obwodu pnia drzewa mierzonego na wysokości 130 cm i stawkę opłaty (art. 85 ust. 1 uop).

Opłatę za usunięcie krzewu ustala się mnożąc liczbę metrów kwadratowych powierzchni gruntu pokrytej usuwanymi krzewami i stawkę opłaty (art. 85 ust. 3 uop).

Wysokości stawek opłat za usunięcie drzew i krzewów są określone w rozporządzeniu Ministra Środowiska z dnia 3 lipca 2017 r. [w sprawie wysokości stawek opłat za usunięcie drzew i krzewów](#).

Kiedy nie trzeba ponosić opłat?

Nie pobiera się opłat za (art. 86 ust. 1 uop):

- usuwanie drzew, które rosną na nieruchomościach stanowiących własność osób fizycznych i są usuwane na cele niezwiązane z prowadzeniem działalności gospodarczej (usuwanym na podstawie zgłoszenia);

Uwaga: Jeżeli w ciągu 5 lat od dnia oględzin zostanie złożony wniosek o wydanie pozwolenia na budowę w związku z prowadzeniem działalności gospodarczej, która będzie realizowana na części nieruchomości, na której rosnęło usunięte drzewo, organ nałoży na właściciela nieruchomości obowiązek wniesienia opłaty za usunięcie drzewa.

- usuwanie drzew i krzewów w celu przywrócenia gruntów nieużytkowanych do użytkowania innego niż rolnicze, zgodnego z przeznaczeniem terenu, określonym w miejscowym planie zagospodarowania przestrzennego lub decyzji o warunkach zabudowy i zagospodarowania terenu; w tym przypadku dla drzew zwolnienie z opłat obowiązuje, jeśli obwód pnia mierzonego na wysokości 130 cm nie przekracza:
 - 120 cm – dotyczy topoli, wierzb, kasztanowca zwyczajnego, klonu jesionolistnego, klonu srebrzystego, robinii akacjowej oraz platanu klonolistnego,
 - 80 cm – dotyczy pozostałych gatunków drzew. Dla krzewu lub krzewów rosnących w skupiskach to zwolnienie z opłat obowiązuje, jeśli pokrywają grunt o powierzchni do 50 m².

Dla krzewu lub krzewów rosnących w skupiskach to zwolnienie z opłat obowiązuje, jeśli pokrywają grunt o powierzchni do 50 m².

[Wszystkie sytuacje, w których nie jest pobierana opłata zawiera art. 86 ust. 1 uop.](#)

DOSTĘP DO INFORMACJI PUBLICZNEJ

Dane o wnioskach o wydanie zezwolenia i o zezwoleniach na usunięcie drzew i krzewów są zamieszczane w publicznie dostępnym wykazie w Biuletynie Informacji Publicznej organu, który wydał zezwolenie, zgodnie z art. 21 ust. 2 pkt 24 lit. f ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko.

Dokumenty te jak również inne dokumenty w zakresie ochrony zadrzewień (np. zgłoszenia zamiaru usunięcia drzewa) mogą być również udostępnione przez urząd na wniosek zainteresowanego (art. 14 ust. 1 i 3 ww. ustawy).

USUWANIE GAŁĘZI

Czy można ogławiać drzewa?

Zgodnie z art. 87a ust. 2 uop nie można usunąć więcej gałęzi niż **30% korony**, która rozwinęła się w całym okresie rozwoju drzewa. Koronę można jednak zmniejszyć w większym zakresie, jeśli cięcia mają na celu:

- 1) usunięcie gałęzi obumarłych lub nadłamanych;
- 2) utrzymywanie uformowanego kształtu w koronie drzewa, np. charakterystycznych wierzb głowiastych;
- 3) wykonanie specjalistycznego zabiegu w celu przywrócenia statyki drzewa, na podstawie odpowiedniej dokumentacji.

Przepis ten ma na celu ochronę drzew poprzez zachowanie ich korony niezbędnej do prawidłowego funkcjonowania drzewa. W innym razie drzewa byłyby w znacznym stopniu osłabione, co mogłoby doprowadzić do ich obumarcia.

Usunięcie gałęzi w wymiarze przekraczającym 30% korony, która rozwinęła się w całym okresie rozwoju drzewa, stanowi uszkodzenie drzewa, a w wymiarze przekraczającym 50% uznawane jest za zniszczenie drzewa (art. 87a ust. 4 i 5 uop).

W przypadku drzew rosnących na sąsiedniej nieruchomości, właściciel nieruchomości może obciąć gałęzie zwieszające się z sąsiedniego gruntu (przy zachowaniu ww. ograniczeń zawartych w uop), jednakże powinien on uprzednio wyznaczyć sąsiadowi odpowiedni termin do ich usunięcia, zgodnie z art. 150 § 1 ustawy z dnia 23 kwietnia 1964 r. Kodeks cywilny.

KARY

Co podlega karze i w jakiej wysokości?

Karze podlega (art. 88 ust. 1 uop):

- usunięcie drzew lub krzewów bez zezwolenia lub zgody posiadacza nieruchomości,
- usunięcie drzew lub krzewów bez dokonania wymaganego zgłoszenia,
- usunięcie drzewa pomimo sprzeciwu organu i bez zezwolenia,
- zniszczenie drzew.

Kara wynosi dwukrotność opłaty za usunięcie drzewa lub krzewu (art. 89 ust. 1 uop).

Karze podlega także uszkodzenie drzewa poprzez usunięcie powyżej 30% całej korony w sposób niedozwolony. Ustalona jest ona w wysokości 0,6 opłaty za usunięcie drzewa (art. 88 ust. 1 i art. 89 ust. 1 uop).

ODWOŁANIA I SKARGI

Do kogo złożyć skargę w sprawie drzew i krzewów?

Zgodnie z art. 7 Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej organy władzy publicznej działają na podstawie i w granicach prawa. Dlatego skarga lub odwołanie może być rozpatrzona tylko przez właściwy w danej sprawie organ.

Gdy decyzja zezwalająca na usunięcie drzewa lub krzewu została już wydana, istnieje możliwość wniesienia odwołania od takiej decyzji do organu wyższego stopnia (odwoławczego), tj. do samorządowego kolegium odwoławczego (w przypadku decyzji organów samorządowych) lub Ministra Kultury i Dziedzictwa Narodowego (w przypadku decyzji wojewódzkiego konserwatora zabytków).

Tylko strona postępowania (tj. posiadacz nieruchomości lub organizacja społeczna dopuszczona do postępowania na prawach strony) może wnieść odwołanie od decyzji. Tym niemniej w przypadku podejrzenia, że wydana decyzja zawiera błąd, każdy może zwrócić się w tej sprawie do organu wyższego stopnia. Zgodnie bowiem z art. 235 § 1 Kodeksu postępowania administracyjnego skargę w sprawie, w której wydano decyzję ostateczną, uważa się, zależnie od jej treści, za żądanie wznowienia postępowania, stwierdzenia nieważności decyzji albo jej uchylecia lub zmiany z urzędu.

Poniżej wskazano organy właściwe do rozpatrzenia skarg na działania organów dotyczące ochrony zadrzewień oraz organy właściwe do rozpatrywania skarg na wydane decyzje

administracyjne.

Sprawa	Organ właściwy	Podstawa prawna
Skarga na działanie organu w zakresie ochrony zadrzewień	<p>Rada gminy/miasta/dzielnicy</p> <ul style="list-style-type: none"> - jeśli skarga dotyczy działalności wójta, burmistrza, prezydenta lub ewentualnie burmistrza dzielnicy <p>Rada powiatu</p> <ul style="list-style-type: none"> - skarga na działalność starosty <p>Sejmik województwa</p> <ul style="list-style-type: none"> - skarga na działalność marszałka województwa <p>Generalny Konserwator Zabytków</p> <ul style="list-style-type: none"> - skarga na działalność wojewódzkiego konserwatora zabytków 	art. 229 Kodeksu postępowania administracyjnego
Skargi w sprawie wydanego zezwolenia na usunięcie drzewa lub krzewu	<p>Samorządowe kolegium odwoławcze/Minister Kultury i Dziedzictwa Narodowego</p> <ul style="list-style-type: none"> - jeżeli skarżący żąda stwierdzenia nieważności z urzędu decyzji organu samorządowego/wojewódzkiego konserwatora zabytków <p>Organ, który wydał decyzję</p> <ul style="list-style-type: none"> - jeżeli skarżący żąda wznowienia postępowania, zmiany lub uchylenia decyzji z urzędu 	art. 236 Kodeksu postępowania administracyjnego

DODATKOWE INFORMACJE

[Folder informacyjny pt. Wycinka drzew](#)

[Czy rolnictwo jest działalnością gospodarczą? \(dotyczy art. 83f ust. 1 pkt 3a uop\)](#)

[Wycinka drzew lub krzewów a ochrona gatunkowa](#)

[Wycinka drzew lub krzewów a ochrona obszarowa i inne obiekty chronione](#)

[Wycinka drzew lub krzewów na terenach rolnych](#)

[Wycinka drzew lub krzewów na nieruchomościach objętych ochroną konserwatora zabytków](#)

[Wycinka drzew lub krzewów na terenie wspólnot lub spółdzielni mieszkaniowych](#)

[Decyzja o środowiskowych uwarunkowaniach a wycinka drzew lub krzewów](#)

Opis zmiany przepisów w 2017 roku dotyczących usuwania drzew i krzewów

Od 17 czerwca 2017 r. obowiązują nowe przepisy związane z usuwaniem drzew i krzewów, wprowadzone na mocy ustawy z 11 maja 2017 r. o zmianie ustawy o ochronie przyrody ([Dz. U. poz. 1074](#)). Najważniejsze zmiany dotyczą właścicieli prywatnych posesji, którzy mogą wyciąć drzewa w celach niezwiązanych z prowadzeniem działalności gospodarczej, pod warunkiem, że zgłoszą wycinkę do urzędu gminy i organ nie wniesie sprzeciwu.

Ponadto 17 lipca 2017 r. weszło w życie rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 3 lipca 2017 r. w sprawie wysokości stawek opłat za usunięcie drzew i krzewów ([Dz. U. poz. 1330](#)). Zmieniła się więc zarówno wysokość opłat, jak i kar, ponieważ stanowią one wielokrotność opłat.

Główne zmiany w przepisach dotyczących wycinki drzew i krzewów

Przepisy w zakresie usuwania drzew i krzewów obowiązujące:	
do 16 czerwca 2017 r.	od 17 czerwca 2017 r.
Usunięcie drzew w pasie drogowym nie podlega uzgodnieniu z regionalnym dyrektorem ochrony środowiska	Usunięcie drzew w pasie drogowym podlega uzgodnieniu z regionalnym dyrektorem ochrony środowiska
Nie jest wymagane zezwolenie na usunięcie drzew, których obwód pnia na wysokości 130 cm nie przekracza: • 100 cm - w przypadku topoli, wierzb, kasztanowca zwyczajnego, klonu jesionolistnego, klonu srebrzystego, robinii akacjowej oraz platanu klonolistnego, • 50 cm - w przypadku pozostałych gatunków drzew.	Nie jest wymagane zezwolenie na usunięcie drzew, których obwód pnia na wysokości 5 cm nie przekracza: • 80 cm - w przypadku topoli, wierzb, klonu jesionolistnego oraz klonu srebrzystego, • 65 cm - w przypadku kasztanowca zwyczajnego, robinii akacjowej oraz platanu klonolistnego, • 50 cm - w przypadku pozostałych gatunków drzew.
Nie jest wymagane zezwolenie na usunięcie drzew lub krzewów, które rosną na nieruchomościach stanowiących własność osób fizycznych i są usuwane na cele niezwiązane z prowadzeniem działalności gospodarczej.	Zwolnienie to obowiązuje pod warunkiem uprzedniego zgłoszenia zamiaru usunięcia drzewa do wójta/burmistrza/prezydenta miasta/wojewódzkiego konserwatora zabytków i w przypadku braku sprzeciwu tego organu. Jeśli po wycięciu drzew na podstawie zgłoszenia, zostanie złożony w ciągu 5 lat wniosek o wydanie pozwolenia na budowę w związku z działalnością gospodarczą, właściciel nieruchomości poniesie opłatę za usunięcie drzew.
Rada gminy może określać w drodze uchwały dodatkowe wyjątki od konieczności uzyskania zezwolenia na usunięcie drzewa lub krzewu.	Przepis uchylony. Wszystkie wyjątki w tym zakresie określone są w art. 83f ust. 1 ustawy.
Wysokość stawek opłat za usunięcie drzew i krzewów określa rada gminy w drodze uchwały.	Wysokość stawek opłat za usunięcie drzew i krzewów określa Minister Środowiska w drodze rozporządzenia.
Rada gminy może określać w drodze uchwały dodatkowe wyjątki od konieczności ponoszenia opłat za usunięcie drzewa lub krzewu.	Przepis uchylony. Wszystkie wyjątki w tym zakresie określone są w art. 86 ust. 1 ustawy.